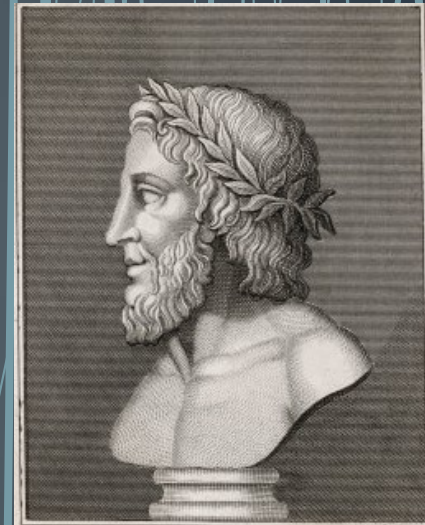

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Φιλολογίας
Ακαδ. Έτος: 2023-2024
Η ΉΞΑΜΗΝΟ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μαθήματα 11^ο-13^ο:

Θεόκριτος ο
Συρακούσιος
Ειδύλλιον II:
Φαρμακεύτρια(ι)

ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ
Διδάσκουσα: Μαρία Κοτοπούλη
Δρ. Φιλολογίας

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ ΘΕΟΚΡΙΤΟ (τέλη 4^{ου} αι. - μέσα 3^{ου} αι. π.Χ.)

- ❖ Τόπος καταγωγής: Συρακούσες της Σικελίας
- ❖ Έδρασε υπό την πατρωνία του Πτολεμαίου του Φιλάδελφου.
- ❖ Ευρετής της βουκολικής ποίησης.
- ❖ Έργο: α) 27 επιγράμματα
β) 30 είδύλλια (εκ των οποίων τα περισσότερα είναι «βουκολικά» και ασχολούνται με την αγροτική ζωή στην ύπαιθρο, αρκετά είναι «μιμητικά» με μονολόγους, συζητήσεις και τραγούδια και τέσσερα είναι «επύλλια» με μυθικά θέματα)

ΓΛΩΣΣΑ & ΥΦΟΣ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

- ❖ Γλώσσα: λογοτεχνική δωρική διάλεκτος (τεχνητό αμάλγαμα τύπων δίχως γλωσσικό ρεαλισμό)
- ❖ Μέτρο: δακτυλικό εξάμετρο
- ❖ Ύφος: συνδυασμός αγροτικής απλότητας περιεχομένου & εκφραστικής εκλέπτυνσης στο πλαίσιο μιας πλήρως συνειδητοποιημένης και επιλεκτικά εξιδανικευμένης παρουσίασης → «ειρωνική απόσταση» ανάμεσα στους απλοϊκούς χαρακτήρες και τον λόγιο αναγνώστη

Είδύλλιον II: Φαρμακεύτρια(ι): ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- ❖ Ανήκει στην κατηγορία των «μιμητικών» είδυλλίων.
- ❖ Θέμα-Περιεχόμενο: Η Σιμαίθα, μία νεαρή γυναίκα που ζει μόνη της μαζί με την υπηρέτριά της, την Θεστυλίδα, καταφεύγει στην μαγεία για να φέρει κοντά της τον αγαπημένο της Δέλφι, έναν αθλητή ανώτερης κοινωνικής τάξης, ο οποίος την έχει εγκαταλείψει.
- ❖ Δομή:
 - Στ. 1-63: Εκτέλεση διάφορων μαγικών από την Σιμαίθα με στόχο την επιστροφή του Δέλφιδος.
(Στ. 17-63: Ενότητα της μαγείας, η οποία χωρίζεται σε εννέα στροφές των τεσσάρων στίχων η καθεμιά με την επωδό: «Τροχέ μου μαγικέ, τράβηξε προς το σπίτι μου τον άνδρα που αγαπώ.»)

Ειδύλλιον II: Φαρμακεύτρια(ι): ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Στ. 64-162: Απομάκρυνση της υπηρέτριας Θεστυλίδας και εξιστόρηση στην Σελήνη από την Σιμαίθα της ιστορίας του πάθους της – πώς αρρώσταινε από τον έρωτά της για τον Δέλφι, πώς τον κάλεσε στο σπίτι της, τα τρυφερά του λόγια, την ερωτική τους συνεύρεση και την προδοσία του.

(Στ. 64-162: Ενότητα αφήγησης, η οποία χωρίζεται σε δώδεκα στροφές των πέντε στίχων η καθεμιά με την επωδό: «Πες μου, Σελήνη σεβαστή, από πού ήρθε η αγάπη μου.»)

- Στ. 163-166: Αποχαιρετισμός της Σελήνης από την Σιμαίθα με έναν τόνο ήρεμης παραίτησης.

Είδύλλιον II: Φαρμακεύτρια(ι): ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- ❖ Γλώσσα-Ύφος: Δωρική διάλεκτος συχνά διανθισμένη με επικούς ομηρικούς τύπους και τόνο ρητορικής μεγαλοπρέπειας που αφενός δεν συνάδουν με το ουσιαστικό νόημα, αλλά αφετέρου επιτυγχάνουν συναισθηματική εντύπωση.
- ❖ Θέμα μαγείας: Πραγμάτευση από τον ποιητή της μαγείας ως τρόπου εκτόνωσης της ψυχικής έντασης και υποκατάστατου της δράσης. Το είδος μαγείας που χρησιμοποιεί η Σιμαίθα

Είδύλλιον II: Φαρμακεύτρια(ι): ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

είναι αυτό της *συμπαθητικής* – και κυρίως της *ομοιοπαθητικής* ή *μιμητικής* – *μαγείας*, σύμφωνα με την οποία εκφράζεται η ευχή τα αντικείμενα ή τα συστατικά των μαγικών ενεργειών να προκαλέσουν σε κάποιο πρόσωπο φαινόμενα που εμφανίζονται σε αυτά τα ίδια. Ενέργειες όπως η καύση των δαφνόφυλλων (στ. 23-26) μπορούν να θεωρηθούν ως προσπάθειες της Σιμαίθας να προξενήσει κακό στον Δέλφι, ενώ παράλληλα απελευθερώνεται ο θυμός της λόγω της εγκατάλειψής της από αυτόν.

Είδύλλιον II: Φαρμακεύτρια(ι): ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Εκτελούνται ωστόσο και μαγικές ενέργειες όπως η περιστροφή της *ΐυγγος*, δηλαδή του μαγικού τροχού (στ. 17), με σκοπό την προσέλκυση του Δέλφιδος στο σπίτι της Σιμαίθας. Η παραπάνω ενέργεια υποκινείται από τον ερωτικό της πόθο για αυτόν. Συνεπώς, παρατηρείται ότι τα **συναισθήματα** της Σιμαίθας, τα οποία αποτελούν ένα **κράμα θυμού και ερωτικού πόθου**, αντανακλώνται στην **διφορούμενη φύση** ορισμένων από τα **ξόρκια** της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Clauss, J. J. & Cuypers, M. (επιμ.) 2022**, *Ελληνιστική γραμματεία*, μετ. Φ. Φλίππου, Ε. Σιστάκου, Αντ. Ρεγκάκος, Θεσσαλονίκη: University Studio Press
- **Fantuzzi, M. & Hunter, R. 2002**, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετ. Δ. Κουκουζίκα & Μ. Νούσια, Αθήνα: Πατάκης
- **Hopkinson, N. 2005**, *Ανθολογία ελληνιστικής ποίησης*, μετ. Α. Τάτση, Αθήνα: Μεταίχμιο
- **Hutchinson, G. O. 2007**, *Ελληνιστική ποίηση*, μετ. Λ. Χατζηκώστα, Αθήνα: Καρδαμίτσα
- **Μανακίδου, Φ. Π. & Σπανουδάκης, Κ. (επιμ.) 2008**, *Αλεξανδρινή Μούσα. Συνέχεια και νεωτερισμός στην ελληνιστική ποίηση*, Αθήνα: Gutenberg
- **Χατζηκώστα, Σ. Γ. 2005**, *Θεοκρίτου Ειδύλλια. Εισαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια. Ειδύλλια I-VII*, Αθήνα: Ινστιτούτο το Βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα